



هم کلاسی

Hamkelasi.ir

به جمله‌های زیر توجه کنید:

◆ امواج سرگردان دریا، حشرات کنار ساحل را بلعیدند.

◆ حشرات کنار ساحل، توسط امواج سرگردان دریا، بلعیده شدند.

جمله اول درست است. به کارگیری واژه «توسط» در جمله‌هایی که «نهاد» آنها مشخص است، روا نیست. به همین سبب، شیوه نوشتاری جمله دوم را نمی‌پسندیم؛ استفاده از واژه «توسط» در چنین بافت‌هایی، از راه ترجمه وارد زبان فارسی شده است؛ در نوشتار معیار بهتر است از این لغزش‌ها پرهیز کنیم.

◆ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

◆ کتاب‌های ارزشمند گلستان و بوستان، توسط سعدی نوشته شد.

..... سعدی کتابهای ارزشمند گلستان و بوستان را نوشت

◆ این متن‌های زیبا، توسط دانش‌آموزان نوشته شده است.

..... دانش‌آموزان این متن‌های زیبا را نوشتند

◆ سه‌راب با رستم رویارو شد و او را بر زمین زد.

◆ سه‌راب با رستم رویارو و او را بر زمین زد.

جمله نخست، درست است؛ اما جمله دوم به سبب حذفِ «شد»، از بخش اول، نادرست است. در این مثال، فعل جمله اول «شد» و فعل جمله دوم «زد» است. دو فعل متفاوت نمی‌توانند جانشین هم شوند.

هنگامی حذف فعل، صحیح است که عیناً تکرار شده باشد و برای پرهیز از تکرار آن، یک فعل (معمولاً اولی) را حذف می‌کنیم و دومی را نگه می‌داریم.

جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

◆ آرمان، به دریچه سحرآمیز نگاه و وارد آن شد.

آرمان به دریچه سحرآمیز نگاه کرد و وارد آن شد.

◆ شغال شکمو، داخل باغ و از انگورهای آن خورد.

شغال شکمو، داخل باغ شد و از انگورهای آن خورد.

درست‌نویسی

- ♦ من با نوشته‌های نویسندگان ایرانی آشنا هستم .
- ♦ من با نوشته‌های نویسندگان ایرانی آشنائیت دارم.

جمله نخست، درست است. کلمه «آشنا» واژه‌ای فارسی است و نباید با نشانه «یت» همراه شود. نشانه «یت»، ویژه کلماتی است که ریشه عربی دارند. بنابراین، به کارگیری «یت» در کلمات: منیت، دوئیت و... که فارسی هستند نادرست و در کلمات: انسانیت، اکثریت، اقلیت، محبوبیت و... که ریشه عربی دارند، درست است.

♦ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

- ♦ خوبیّت دارد، کتاب مفید را بعد از خواندن، به دیگران هدیه کنیم.

خوب است کتاب مفید را بعد از خواندن، به دیگران هدیه کنیم

- ♦ ایرانیّت برای تک‌تک ما، مایه غرور و افتخار است.

ایرانی بودن برای تک‌تک ما مایه غرور و افتخار است

- ◆ من، حتماً به آوای دلم گوش می‌دهم.
- ◆ من، قول می‌دهم، احتمالاً به آوای دلم گوش دهم.

ردیف دوم، نادرست است؛ زیرا در اوّل این جمله، با تأکید، سخنی گفته شده؛ سپس کلمه «احتمالاً» آمده است که بیانگر تردید است. یعنی قسمت دوم جمله، با بخش اوّل، هماهنگی ندارد. البته گاهی نویسنده، برای ایجاد طنز، آگاهانه این گونه می‌نویسد. در نوشته رسمی زبان معیار و غیر طنز، از چنین کاربردها باید پرهیز کرد.

جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

- ◆ یقیناً با شما ممکن است به ورزشگاه بیایم.

..... ممکن است با شما به ورزشگاه بیایم

یقیناً با شما به ورزشگاه می‌آیم

- ◆ مطمئن هستم این هفته، شاید خبر خوبی به شما برسد.

..... مطمئن هستم این هفته خبر خوبی به شما می‌رسد

شاید این هفته خبر خوبی به شما برسد

◆ یک جلد، کتاب داستان خریدم.

◆ یک جلد، کتاب داستان خریداری کردم.

جملهٔ نخست، مناسب‌تر است. جملهٔ دوم هم‌اگرچه با همان فعل «خرید» ساخته شده؛ اما به دلیل ترکیب‌شدن با یک فعل دیگر (کردم)، طولانی‌تر شده است. هرگاه بتوانیم جمله‌ها را با فعل‌های کوتاه‌تر و ساده‌تر بنویسیم، بهتر است از شکل‌های ترکیبی و دشوارتر آنها استفاده نکنیم.

◆ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

◆ دانش‌آموزان در جشن پایان دورهٔ متوسطهٔ اول، حضور به هم رساندند.

دانش‌آموزان در جشن پایان دورهٔ متوسطهٔ اول، حاضر شدند

◆ مدیر مدرسه، خاطرهٔ سی سال مدیریت خود را به رشتهٔ تحریر در آورد.

مدیر مدرسه، خاطرهٔ سی سال مدیریت خود را نوشت



♦ بازی نهایی را دور هم ببینیم.

♦ بازی نهایی فینال را دور هم ببینیم.

جمله «الف»، درست است. در جمله «ب» یکی از دو کلمه «فینال و نهایی» زایدند. به یاد داشته باشیم، هنگام نوشتن، از به کاربردن دو واژه کنار هم که معنای یکسانی دارند، مثل «سنگ حجرالاسود»، «شب لیلة ... القدر»، «پس بنابراین» و... بپرهیزیم.

یادآوری: در مواردی که یکی از دو واژه هم معنی، غیر فارسی باشد، واژه فارسی را نگه می‌داریم و غیر فارسی را حذف می‌کنیم.

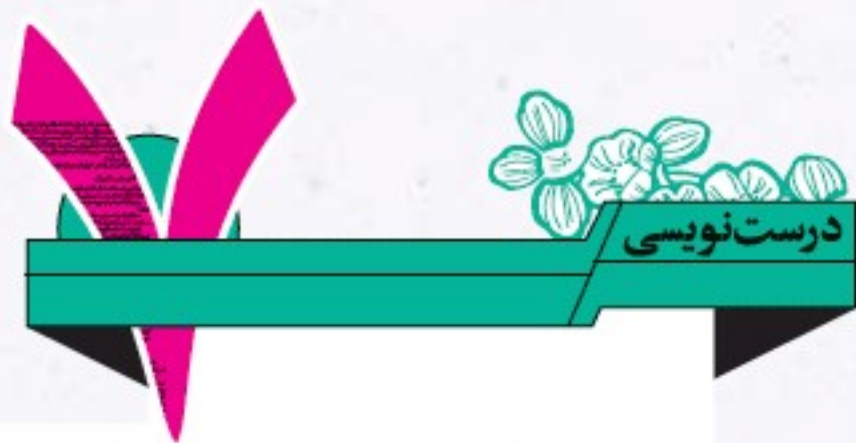
♦ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

♦ تخته وایت برد را برای معلم آماده کردم.

.....تخته سفید را برای معلم آماده کردند.....

♦ ناهار ظهر را که خوردیم و بار و بندیل را جمع کردیم و راه افتادیم.

.....ناهار را که خوردیم و وسایل را جمع کردیم، راه افتادیم.....



- ◆ الف) من برای دل خود می نویسم، بعضی ها کف می زنند .
- ◆ ب) من از برای دل خود می نویسم، بعضی ها کف می زنند .

جمله « الف»، درست است. استفاده از نشانه های ربط، متمم و... باید بجا و مناسب باشد. به کارگیری نامناسب این نشانه ها، به نوشته آسیب می رساند و درک و دریافت را دشوار می کند. در جمله «ب» کاربرد نشانه « از» اضافی است.

◆ جمله های زیر را ویرایش کنید:

- ◆ او در خدمت مردم بود بلکه کمترین چشمداشتی نداشت.

او در خدمت مردم بود و کمترین چشمداشتی نداشت

- ◆ من مدیون به تو هستم و برای جبران ، سعی ام را خواهم کرد.

من مدیون تو هستم و برای جبران سعی ام را خواهم کرد

◆ الف) چون درس‌های خود را به موقع خواند، همهٔ آزمون‌هایش را با موفقیت سپری کرد.

◆ ب) به دلیل خواندن به موقع درس‌های خود، همهٔ آزمون‌هایش را با موفقیت سپری کرد.

جملهٔ «الف»، درست است. جملهٔ «ب» به سبب حذف فعل و استفادهٔ فراوان از نقش‌نمای اضافه (_) ، طولانی و دشوار شده است. جمله‌های کوتاه و ساده، ارتباط و درک را آسان می‌کنند، اما جمله‌ها و عبارت‌های بلند، نفس‌گیر هستند و خواندن و دریافت مفهوم را دشوار می‌کنند. بهتر است از کاربرد جمله‌های بلند، پرهیز کنیم.

◆ جمله‌های زیر را ویرایش کنید:

◆ پس از نوشتن تکالیف فراوان درس ریاضی، سراغ خواندن شعر رفتم.

پس از نوشتن تکالیف ریاضی، سراغ خواندن شعر رفتم

پس از نوشتن تکالیف ریاضی، شعر خواندم

◆ به دلیل طولانی شدن سرمای فصل زمستان سردامسال، آمدن بهار به تأخیر افتاد.

با طولانی شدن فصل زمستان آمدن بهار دیرتر آمد